

EL FUTUR DEL DELTA. UN ANY DEL TEMPORAL GLÒRIA

L'agonia del Delta s'accelera

El territori exigeix actuacions estructurals imminents per fer front als efectes dels temporals cada cop més freqüents

Terres de l'Ebre ACN / Redacció

Gairebé un any després del pas implacable del Glòria, l'embat del Filomena ha vingut a recordar, novament, que els temporals ja assoten regularment la costa del delta de l'Ebre ara també en ple mes de gener, unes dates històricament poc habituals. Immers en una situació d'extrema vulnerabilitat des de fa dècades, víctima de la constant reducció d'aportacions d'aigua i sediments del riu, l'agonia de l'espai natural s'accelera. Si bé el Filomena no ha deixat sobre el terreny ferides tan profundes com el Glòria, l'efecte acumulatiu ha tornat a disparar la indignació al territori. Administracions locals i sectors productius reclamen solucions estructurals imminents per a mantenir el Delta davant la passivitat i el desacord entre administracions.

El Glòria va ser el temporal més virulent que els més grans de la zona recorden. Onades de més de cinc metres, un mar inusitadament virulent empès per un vent de llevant desbocat que va fer penetrar l'aigua salada tres quilòmetres terra endins, fins a inundar més de 2.000 hectàrees d'arrossars de l'hemidelta nord i rompre els calaixos de Buda i esquarregar la barra del Trabucador. A l'istme que connecta la punta de la Banya, un dels elements més dinàmics i canviants del litoral deltaic, l'onatge ha remès i les minves de gener, com així es coneixen els episodis d'altres pressions propis d'esta època de l'any, han ajudat a rebaixar considerablement l'impacte inicial de la inundació de fa deu dies i fer emergir, de forma intermitent, alguns trams. Llaavors més de la meitat de la superfície va quedar inundada i el mar comunicava amb la badia interior dels Alfacs per almenys sis punts.

A l'hemidelta nord, a la Marquesa, ha reaparegut la platja engolida fa deu dies. Tot i presentar alguns trencaments puntuals, l'estructura de defensa al llarg del tram entre la península del Fangar i Riumar es manté dreta. Així i tot, l'avenç imparable de la regressió es continua fent especialment visible en el tram de litoral just al nord del restaurant Els Vascos. A la zona de la bassa de l'Arena, un dels punts per on fa un any el mar va penetrar de forma imparable dins dels

Pla aeri de l'estat de la platja de la Marquesa un any després del pas del Glòria i just després del Filomena. Imatge del 18 de gener del 2021.

bancals d'arrossars, les aportacions extraordinàries de sorra han aconseguit, de moment, frenar el cop.

"PITJOR QUE FA UN ANY" "EL FILLOMENA VA DURAR MENYS DE 24 HORES I NO EL VA ACOMPANYAR EL VENT DE LLEVANT. EN CAS CONTRARI, ESTÀR-EM PARLANT D'UNA SITUACIÓ PITJOR QUE LA DE FA UN ANY". Ho afirma Xavier Curto, portaveu de la Taula de Consens del delta de l'Ebre, que entén que no s'ha millorat ni s'han extret els ensenyaments adequats de fa un any. Al contrari: **"Hem après que, malauradament, les administracions competents al delta de l'Ebre no fan el que toca"**, subratlla. La Taula just pocs dies després del Glòria presentava públicament el seu Pla Delta, que combina l'ús de dragues per a reestimar la sorra amb mesures a llarg termini de recuperació dels sediments retinguts als embassaments de l'Ebre.

El Govern espanyol, recollint el guant, anunciava actuacions d'urgència i prometia un Pla de protecció del delta de l'Ebre amb solucions estructurals en el termini d'un any i incorporant la filosofia del Pla Delta de la Taula. Amb mesos de retard, l'avenç del primer esborrany el passat mes de novembre va ser rebut amb una àmplia decepció des del territori. **"Dins de la desgràcia era una oportunitat perquè este pla tirs endavant, que se sumava a uns plans de**

regeneració econòmica de la Unió Europea molt vinculats a temes de protecció del litoral. Però passat un any no s'ha fet res del que el pla proposava", ha insistit Curto.

Finalitzades just abans de l'estiu pels retards que va ocasionar l'esclet de la pandèmia de la covid-19, les obres d'emergència només han aconseguit parcialment esmorteir l'impacte dels diversos episodis que, des del Glòria, han tornat a castigar la costa del Delta, però els alcaldes creuen que la situació és **"pitjor que mai"**. **"Només amb actuacions d'emergència no se solucionen els problemes que tenim al Delta"**, remarca Josep Caparrós, alcalde de la Ràpita. El teixit associatiu i productiu del municipi prepara ja mobilitzacions per a reclamar la necessitat d'actuacions imminents. Recorda Caparrós que un trencament definitiu de la barra del Trabucador tindria conseqüències nefastes, tant ambientals com productives, per a l'aquicultura i el turisme.

La costa de Deltebre va resultar especialment afectada durant l'episodi del Glòria: platges, infraestructures, camins i vies públiques van acumular danys molt importants. L'alcalde, Lluís Soler, creu que el "pedaç" de les actuacions d'urgència no és sostenible a llarg termini. Demana una "discriminació positiva" per als municipis deltaics que han de fer front als costos addicionals d'estos danys. Crítica

que el Govern estatal plantege un retrocés de la línia de costa, del domini públic marítim terrestre, en uns 500 metres. **"El Delta necessita acció, no una derrota i fer cap enrere com planteja el Ministeri"**, valora Soler.

Els alcaldes recriminen també la passivitat del Departament de Territori i Sostenibilitat, sobretot després d'un compromís pressupostari d'invertir enguany al Delta 6 milions que encara no s'han concretat, malgrat reiterats anuncis de bona voluntat per part del conseller, Damià Calvet.

RETROCÉS "CONTROLAT" El delegat provincial de Costes del Ministeri, Antoni Espanya, defensa que una de les principals lliçons que diu el Glòria, davant l'avenç d'un **"canvi climàtic irreversible"** seria l'efectivitat de l'estratègia de moviments de sorra de zones excendentàries a d'altres de més fràgils, fet que permetria **"un retrocés controlat sense danys"** de la costa.

Una estratègia que el mateix Govern espanyol ja ha posat en pràctica amb les obres d'emergència -evitant reposar infraestructures i equipaments vulnerables als temporals o la pujada del nivell del mar- i que, assegura, cada cop troba més receptivitat entre ajuntaments i empresaris. **"Enderrocar 2.500 metres quadrats de passeig -a l'Ampolla- és un fet inèdit que no s'havia fet mai però en tocarà fer més i amb més regulari-**

tat que fins ara", preveu.

Este retrocés planificat, la creació de zones de "comoditat" per a dissipar l'energia del mar afectaria, especialment, un centenar d'hectàrees d'arrossars del marge esquerre que es permutarien amb camps de la finca de propietat pública de Bombita o serien comprades directament per l'Estat. En paraHel, el pla estatal preveu, a la llarga, la recuperació de sediments fluvials, insisteix Espanya. Al Delta, però, el mer fet de plantejar la idea d'un retrocés de la línia costanera és objecte d'una gran controvèrsia. A l'arrossaire ampostat Jordi Margalef, el temporal Glòria li va inundar amb aigua salada unes tres hectàrees d'arrossars a la zona de la bassa de l'Arena, a Deltebre. **"Si expropiar les finques fos la solució... Fins quan? Expropiar fins que desaparega el Delta? No és solució"**, certifica.

PÈRDUES A L'ARRÒS I A L'AQUÍ- CULTURA Retreu a les administracions que es passen la pilota al moment de posar solucions sobre la taula i actuar. **"No n'aprenem: el Delta desapareix, però no d'ara, de fa 30 anys"**, adduïx. Tot i que va poder retirar l'aigua de forma relativament ràpida, la producció en esta finca es va reduir un 40%. Arran del Glòria ha aixecat un segon cordó de sorra com a defensa, terra endins, per si el primer dic costaner no resistia l'embat dels temporals. **"Potser durarà un any... o dos. S'ha d'anar sobrealimentant: el mateix vent ja se l'emporta encara que no vinga un temporal"**, reconeix.

Els aquicultors i pescadors van ser un altre dels col·lectius especialment damnificats pel temporal. A la badia del Fangar, els productors de musclos i ostres van perdre la meitat de la producció anual i onze explotacions van resultar totalment destrossades. El temporal va causar estralls al port de l'Ampolla. Ports de la Generalitat ha fet obres per a reparar els desperfectes. **"Han reforçat l'escullera, fent-la més ampla i han posat més reforç a la base del dic per a resistir, s'ha elevat uns 50 centímetres el respatller perquè no salte tant. Si que hem après: a lligar millor les barques i a tenir molta paciència"**, ha manifestat el patró major de la Confraria de l'Ampolla, Josep Molina. ■